

DE KRACHT VAN VERBONDENHEID

Dit jaar werd eind augustus in Doorn opnieuw het Christelijk Sociaal Congres gehouden. Vertegenwoordigers van het katholieke en protestantse middenveld (o.a. vakbonden, werkgevers, onderwijsorganisaties, omroepen, politieke partijen, scholen en zorgaanbieders) waren aanwezig. Als referent voor Kerk en samenleving binnen de Nederlandse bisschoppenvergadering heb ik het Congres opnieuw meegemaakt. Het was een jubileum want in 1891, 125 jaar geleden dus, organiseerde Abraham Kuyper het eerste Christelijk Sociaal Congres in Amsterdam. Voor rooms-katholieken is het jaartal 1891 natuurlijk verbonden met het verschijnen van de eerste sociale encycliciek *Rerum Novarum* van de hand van paus Leo XIII. Zowel paus Leo als Kuyper hadden grote zorgen over de gevolgen van de Industriële Revolutie. Talloze arbeiders leefden in erbarmelijke omstandigheden. Arbeiders werden aangemoedigd zich te organiseren en de overheid werd opgeroepen de uitwassen van het ruwe kapitalisme te beteugelen. Uiteindelijk stond de waardigheid van de mens op het spel.

Moeder aarde beschermen

Anno 2016 leven wij in een totaal andere wereld. Onze wereld is door de digitale revolutie steeds kleiner geworden. Internationaal staan wij voor geweldige uitdagingen. Paus Franciscus heeft met zijn encycliciek *Laudato Si* enkele brandende kwes-

ties op de agenda gezet. Ik noem de bescherming van onze aarde maar ook het overbruggen van de grote kloof tussen armen en rijken in onze wereld. Onze paus spreekt in dit verband over de noodzaak tot een ecologische bekering. Met name mensen in de Westerse wereld hebben een te grote ecologische voetafdruk. Vandaar dat de paus ons vraagt op een meer sobere manier te gaan leven en te stoppen met verspilling en vervuiling.

Verbrokkeling

Vanouds is Nederland een land van minderheden. Door de eeuwen heen hebben wij geleerd te polderen en te zoeken naar een compromis. Zo hebben wij een cultuur gekregen waarbij extreme standpunten altijd worden gematigd. Vandaag de dag spreken sociologen over Nederland als een steenrijk maar ook bang en boos land. Niet weinig mensen maken zich zorgen over de onveiligheid door islamitische terreur, de instroom van vluchtelingen, het verlies van werk en de beschikbaarheid van medische zorg. Politiek gezien vertaalt zich dat in een verbrokkeling van het midden en de groei van vleugelpartijen. Op dit moment scoort de PVV erg hoog in politieke peilingen met een uitermate verontrustend verkiezingsprogramma. Mensen worden door deze partij immers tegen elkaar opgezet en de vrijheid van godsdienst wordt met voeten getreden.

Verbondenheid

Tegen die achtergrond had het Christelijk Sociaal Congres een mooi en belangwekkend thema

gekozen: de kracht van verbondenheid. In een wereld waarin de tegenstellingen toenemen en in een land waarin extreme standpunten steeds meer aanhang lijken te krijgen, pleit de christelijk sociale beweging voor onderlinge verbondenheid. Mensen horen als schepselen van God principieel bij elkaar, ook al hebben zij verschillende godsdienstige of levensbeschouwelijke opvattingen. Juist in de wereld van vandaag is het uitermate belangrijk te blijven opkomen voor de bescherming van de menselijke waardigheid, onderlinge solidariteit en de inzet voor het algemeen welzijn. Als mensen alleen hun eigenbelang of deelbelang behartigen, dreigt de samenhang binnen de samenleving verloren te gaan. Uiteindelijk dreigen dan kleine en kwetsbare mensen het onderspit te delven en dreigt het recht van de sterkste te overwinnen.

Toekomst

De christelijk sociale beweging legt niet het primaat bij de overheid of de markt maar bij de kracht van de samenleving. Het is belangrijk om het maatschappelijk middenveld te revitaliseren. Juist nu worden wij uitgedaagd om de katholieke sociale ethiek ook handen en voeten te geven. Het gaat dan om het nemen van verantwoordelijkheid en bezieling. De aarde mag niet verder worden beschadigd en vervuild. Mensen horen bij elkaar en kunnen, in onderlinge verbondenheid en geleid door Gods Geest, veel goeds realiseren.

Mgr. dr. Gerard De Korte

Agenda oktober

Mgr. G. de Korte

Op alle doordeweekse dagen om 8.30 uur Eucharistieviering in de kathedraal

- 2-10 10.30 uur tv-mis Uden (Petruskerk)
- 3-10 14.00 uur overleg met classes PKN
- 5-10 15.00 uur College van Bestuur Radbouduniversiteit Nijmegen
- 6-10 10.00 uur stafvergadering
- 7-10 14.00 uur overleg VKMO
19.30 uur lezing Valkenswaard
- 8-10 10.00 uur Eucharistie kathedraal hoofdlieëndag
- 9-10 10.00 uur H. Mis H. Lambertuskerk Udenhout
- 10-10 gesprekken Nederlandse bisschoppen met vertegenwoordigers van CDA en SP, Den Haag
- 11-10 bisschoppenvergadering Utrecht
18.00 uur lezing Orde van Malta
- 12-10 10.30 uur landelijke diakendag SRKK Utrecht
19.00 uur Kruispunt tv in het Df-museum Eindhoven
- 13-10 10.00 uur stafvergadering
- 14-10 15.00 uur boekpresentatie bij boekhandel Heinen, Den Bosch
- 15-10 11.00 uur priesterwijding br. Luc Janssens o.carm., Boxmeer
- 16-10 Eucharistie Kevelaer
- 17-10 10.30 uur ontmoeting met emeriti, Oirschot
- 18-10 10.00 uur vergadering catechume-naat
- 19-10 14.00 uur congregatiedag Van Lanschot Bankiers, Eindhoven
- 20-10 10.00 uur stafvergadering
19.30 uur lezing over Laudato Si, Grote Kerk Den Bosch
- 21-10 14.00 uur bezoek zusters van het Heilig Hart, Rosmalen
19.00 uur lezing over Laudato Si, Best
- 22-10 9.00 uur kennismaking diakenkandidaten, Sint-Janscentrum
- 23-10 10.00 uur H. Mis paters Kapucijnen, Den Bosch
- 24-10 14.30 uur ontmoeting met emeriti, Geldrop

- 26-10 14.30 uur ontmoeting met emeriti, Nijmegen
19.30 uur lezing Jaar van Barmhartigheid, Waalwijk
- 27-10 10.00 uur stafvergadering
- 28-10 10.30 uur presentatie armoederapport PKN, Utrecht
- 31-10 11.00 uur permanente raad + lunch SRKK Utrecht

Mgr. R. Mutsaerts

- 1-10 H. Mis, Volkel
- 2-10 H. Mis, Banneux
- 3-10 Commissie van Beheer
- 4-10 Info-avond vormsel Someren-Eind
- 6-10 10.00 uur stafvergadering
- 8-10 H. Mis, Uden
- 9-10 HH. Missen, Uden
- 10-10 lezing (Overveen)
- 11-10 bisschoppenvergadering
- 13-10 10.00 uur stafvergadering; vergadering Sonnius
- 16-10 H. Mis, Zeeland; H. Mis, Boekel
- 17-10 Commissie van Beheer; vergadering SKJ
- 20-10 10.00 uur stafvergadering
- 27-10 10.00 uur stafvergadering
- 30-10 HH. Missen, Uden
- 31-10 vergadering Officium Catacheticum; bezoek parochie St. Petrus, Eindhoven

Met jongeren van WJD naar 'thuis'

Wereldjongerendagen

Afgelopen zomer waren de Wereldjongerendagen in Krakau. Wellicht heeft u er iets van meegereggen op televisie of via sociale media. De 103 Bossche, jonge pelgrims hebben een geweldige reis gehad. De eerste week waren zij te gast in de parochie in Andrychow, waar zij in gastgezinnen verbleven. De enorme gastvrijheid, het mooie programma en het bezoek aan Auschwitz hebben gezorgd voor een geweldige erva-

ring die de jongeren niet snel zullen vergeten. Op zondag 24 juli werden de dagen in het gastbisdom Bielsko Biala afgesloten met een internationale bijeenkomst, waar alle 10.000 gastjongeren en ook vele Poolse jongeren aanwezig waren. Een voorproefje op de massaliteit die de jongeren de dagen daarop in Krakau hebben mogen ervaren. Samen Wereldkerk zijn wordt zo heel concreet! Vanaf maandag 25 juli verbleven de jongeren uit ons bisdom in gastgezinnen in Krakau. Ze hebben in groepjes de stad verkend, met alle Nederlanders catechese en Nederlands programma gevolgd en zijn natuurlijk naar de grote 'evenementen' (zoals de openingsviering, de ontvangst van de Paus en de kruisweg) geweest. Tijdens het slotweekend maakten de jongeren een pelgrimage te voet naar 'Campus Misericordiae'. Op dit veld ging paus Franciscus op zaterdagavond voor in een heel mooie avondwake, slapen de jongeren onder de sterrenhemel en vierden zij samen met Paus Franciscus en 2,5 miljoen andere jongeren zondagochtend de Eucharistie.

Thuis verder

Tijdens deze slotviering van de WJD op 31 juli zei Paus Franciscus tegen alle jongeren: 'Laten we luisteren naar de woorden van Jezus die hij sprak tegen Zacheus welke ook vandaag de dag voor ieder van ons bestemd lijken: "Kom naar beneden, vandaag moet ik in uw huis verblijven." (Lc 19,5) "Kom naar beneden, want ik moet bij jou te gast zijn vandaag. Open voor mij de deur van je hart." Jezus heeft dezelfde uitnodiging voor jou "Ik moet in

jouw huis verblijven vandaag.” We kunnen zeggen dat de Wereldjongerendagen vandaag beginnen en morgen verder gaan, in jullie huizen, want dat is de plaats waar Jezus jou wil ontmoeten vanaf nu. De Heer wil niet achterblijven in deze mooie stad of in alleen geliefde herinneringen.

Hij wil binnenkomen in jullie huizen, om in jouw dagelijks leven te wonen: in jullie studies, jouw eerste werkjaren, jullie vriendschap en genegenheid, jouw hoop en dromen.’

Jaarprogramma Jong Bisdom Den Bosch
Komend jaar wil Jong Bisdom Den Bosch alle jongeren uitnodigingen om deze uitdaging aan te gaan; laat Jezus bij jou thuis-komen! Het jaarthema ‘Thuis’ en de activiteiten het komende jaar zullen hen hierbij op weg helpen. Het is immers niet altijd makkelijk om in het dagelijkse leven; aan de slag te gaan met het geloof. Door met andere jongeren samen te komen, het geloof te verkennen en persoonlijk te verdiepen, samen te vieren, te eten, iets voor een ander te betekenen en lol te maken kunnen jongeren samen een ‘thuis’ zijn voor anderen en voor Jezus. Alle jongeren en tieners zijn van harte welkom! Meer informatie kunt u vinden op de bisdomwebsite, de Facebookpagina Jong Bisdom Den Bosch of op de poster en/of het jaarkaartje, die parochies toegestuurd hebben gekregen. Mocht u (meer) posters en/of jaarkaartjes willen bestellen voor in uw eigen omgeving, stuur dan een email met uw gegevens en het gewenste aantal naar:
jongeren@bisdomdenbosch.nl

Inspiratiemiddag voor pastores

Op dinsdagmiddag 11 oktober 2016 organiseert het Centrum voor Parochiespiritualiteit (CPS) een inspiratiemiddag voor priesters, diakens, pastoraal werkers/-sters en pastoraal assistenten. Tijdens deze middag zal Mirjam Spruit, stafmedewerkster bij het CPS, de aanwezigen inleiden in het boek ‘Vreemdelingen en priesters’ van

Stefan Paas. Hierna wordt in kleine groepen aan de hand van vragen over dit boek doorgesproken en wat dit voor de parochies in Nederland kan betekenen. Om de bijeenkomst zo vruchtbaar en zinvol mogelijk te laten zijn, wordt van de deelnemers gevraagd het boek van tevoren te lezen. De bijeenkomst duurt van 13 tot 16 uur inclusief lunch en het gezamenlijk bidden van de vespers. Locatie is de tuinzaal van Klooster Brakkenstein, Heijendaalseweg 300 te Nijmegen.

S.v.p. opgave voor deze bijeenkomst vóór 1 oktober via cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl
Kosten: vrijwillige bijdrage voor de onkosten van de middag.

Benoemingen en ontslagen

Mevrouw **M. Römers** te Nijmegen per 1 september 2016 de pastorale opdracht en zending als pastoraal werkster bij de ZZG Zorggroep te Nijmegen.

De zeereerwaarde pater **B.J.J. Wolbers O.Carm.** te Boxmeer per 1 september 2016 benoeming tot pastoor van de Onze Lieve Vrouweparochie te Boxmeer.

De zeereerwaarde heer prof. dr. **A.P.L. Bodar** te Amsterdam per 1 september 2016 eervol ontslag als bisschoppelijk gedelegeerde voor de universiteiten.

Mevrouw **I.Th.M. van Baal** te Zetten per 1 september 2016 de pastorale opdracht en zending als pastoraal werkster van de parochie H.H. Cosmas en Damianus te Groesbeek.

De eerwaarde heer **J.A. Dommeck** te Berkel-Enschot per 1 september 2016 benoeming tot diaken van de parochie De Goede Herder te Tilburg.

De zeereerwaarde heer **Th.P.A. Franken** te Groesbeek per 1 september 2016 benoeming tot pastoor van de parochie H.H. Cosmas en Damianus te Groesbeek.

De zeereerwaarde pater **G. Leek msc** te Waalwijk per 31 december 2016 eervol ontslag als pastoor (rector) van verzorgingshuis Antoniushof te Waalwijk.

De zeereerwaarde heer **M.W.M. van de Laar** te Tilburg per 1 januari 2017 eervol ontslag als pastoor van de parochie Zalige Peerke Donders te Tilburg.

GERARDUSFONDS

Bisschop de Korte heeft al jaren een grote betrokkenheid op samenlevingsvraagstukken en het werk van de oecumene.

Als katholieken zijn wij geroepen om te streven naar een meer rechtvaardige samenleving en te werken aan meer eenheid onder de leerlingen van Christus.

Recent heeft de bisschop het Gerardusfonds opgericht.

Uit dit fonds zullen diaconale en oecumenische projecten worden gefinancierd. Mensen die het Fonds van de bisschop willen steunen kunnen een grotere of kleinere gift overmaken op bankrekening NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van het Gerardusfonds te 's-Hertogenbosch.

De bisschop hoopt dat veel gelovigen het Fonds willen steunen.

Bij voorbaat hartelijk dank!

Nieuw Eerste Communie project

De voorbereiding op de Eerste Communie gaat in de

meeste parochies weer beginnen. De Stichting R.K. Onderwijs J.H. Newman heeft een nieuw project ontwikkeld: Laat de kinderen tot Mij komen. Kenmerkend voor dit project:

1. Meer Bijbelverhalen;
2. Betere aansluiting op de liturgie;
3. Aanbevolen door kinderen;
4. Kerkelijk goedgekeurd.

Voor € 12,50 ontvangt u een complete map met knutselwerkjes. Ook een handleiding is verkrijgbaar. Aanvragen van een proefles of bestellen van projecten kan via de webwinkel op:

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van het **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:
Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch
Postadres: Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch
T: 073 523 20 20
E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl
W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

www.jhnewmanschool.nl
of per mail:
info@jhnewmanschool.org
of telefonisch: 06 473 135 70 /
013 591 49 61
(Mevr. C. Popescu).

Mutatieformulier bestuurs- lid parochie en PCI

Onder onze vrijwilligers in de parochies zijn ook de leden van de parochiebesturen en de besturen van de Parochiële Caritasinstelling (PCI). In sommige parochies bestaat er een PCI (het vroegere armenbestuur). Er worden gelukkig ook PCI-en opgericht om het diaconale werk van de Kerk te ondersteunen.

Bestuursleden hebben een grote verantwoordelijkheid en dat blijkt ook uit het feit dat zij benoemd worden door de bisschop i.c. de vicaris-generaal. "Als bestuursleden zijn benoembaar katholieken, die uitmunten door een vast geloof, een rechtschapen levenswandel en een wijs oordeel." Bestuursleden komen uit de plaatselijke geloofsgemeenschap voort en worden door de pastoor en het bestuur voorgedragen. Ze oefenen hun functie uit namens de bisschop die dé bestuurder is van het bisdom en die, voor het behartigen en de spreiding van de pastorale zorg, parochies (en parochiële caritasinstellingen) opricht.

Voor het terugtreden en (her)benoemen van bestuursleden bestaat er een mutatieformulier dat ingevuld moet worden en aan de bisschop worden verstuurd. Deze formulieren zijn te vinden op de website van het bisdom (www.bisdomdenbosch.nl) onder 'parochie-algemeen' en 'diaconie-algemeen'.

Avond Laudato Sí

In de Grote Kerk in 's-Hertogenbosch zal donderdagavond 20 oktober 2016 vanaf 19.30 uur een bezinningsavond plaatsvinden geïnspireerd op de encycliek 'Laudato Si': Barmhartigheid en heilheid van de Schepping.

Hoofdspreker die avond is Mgr. dr. G.J.N. de Korte, bisschop van 's-Hertogenbosch. Bisschop de Korte geeft in zijn lezing een analyse van het beleid van paus Franciscus. De lezing wordt toegespitst op de encycliek Laudato Si met als centraal thema: integrale ecologie.

De paus verbindt daarmee het behoud van de aarde met de inzet voor globale sociale gerechtigheid.

Aanmelden voor deze avond kan per e-mail bij: avdels@bisdomdenbosch.nl

In memoriam

Op zondag 7 augustus 2016 is in een hospice te Eindhoven overleden de zeereerwaarde heer **Marinus Franciscus Jozephus Maria van Bavel**, emeritus rector van het St. Annaziekenhuis te Geldrop.

Hij werd geboren op 7 december 1933 in Tilburg en tot priester gewijd op 23 mei 1959. Hij was achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te Heeze (parochie H. Martinus) van 1959-1964, als kapelaan te 's-Hertogenbosch (parochie H. Jacobus de Meerdere) van 1964-1970, als rector van het St. Annaziekenhuis te Geldrop van 1970-1995 en tevens als kapelaan te Geldrop (parochie H. Brigida) van 1970-1973.

Moge hij rusten in vrede!